

NORSK
HÅNDVERKSINSTITUTT
9

SENTER FOR IMMATERIELL KULTURARV

Om håndverksinstituttet og vern av tradisjonelt håndverk

Løfte håndverkets 30. samling
07.05.2024 v/Eivind Falk

Handlingsbåren kunnskap

Vi benytter begrepet handlingsbåren kunnskap for å beskrive hvordan håndverkskunnskapen ligger i utøvelsen og i handlingen.

Begrepet beskriver hvordan håndverket best føres videre.

UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven

Artikkel 2:

«immateriell kulturarv» betyr **praksis**, fremstillinger, uttrykk, kunnskap, ferdigheter – samt tilhørende instrumenter, gjenstander, kulturgjenstander og kulturelle rom – som samfunn, grupper og, i noen tilfeller, enkeltpersoner anerkjenner som en del av sin kulturarv. Denne immaterielle kulturarven, som er **overført fra generasjon til generasjon**, blir stadig gjenskapt av samfunn og grupper i relasjon til deres miljø, i samspill med naturen og med deres historie og gir dem en følelse av identitet og kontinuitet, noe som fremmer respekt for kulturelt mangfold og menneskelig kreativitet. I forbindelse med denne konvensjonen tas kun i betraktning immateriell kulturarv som er forenlig med de eksisterende internasjonale menneskerettighetsinstrumentene og kravene om gjensidig respekt mellom samfunn, grupper og enkeltpersoner samt en bærekraftig utvikling.

En gammel håndverker er som et brennende bibliotek

Vern av levende kulturarv: Mellom Øtzi og Disneyland

Registeret over håndverkere

Vi styrker oversikten over håndverksutøvere innen tradisjonelle fag og teknikker.

- Det nasjonale registeret over håndverkere ble etablert i 1987 og er en oversikt over utøvere innen tradisjonelle fag og teknikker.
- Informasjonen er søkbar på web.
- Ny digital registreringsportal
- 2700 håndverkere registrert i registeret i dag.

Dokumentasjons og opplæringsprosjekter

Vi dokumenterer og viderefører tradisjonell håndverkskunnskap til nye generasjoner.

- Håndverksinstituttet gjennomfører rundt 30 prosjekter årlig innen ulike fagområder.
- Prosjektene foregår hovedsakelig i Norge, men vi deltar også på internasjonale arenaer.

Ungt tradisjonshåndverk

Med pilotprosjektet Ungt tradisjonshåndverk styrker vi rekrutteringen til tradisjonelle håndverksfag.

- Målgruppe er unge håndverkere
- Hospiterer som museumshåndverker i 6 måneder.
- Arenaer: Maihaugen, Follo Museum, Glomdalsmuseet, Gudbrandsdalsmusea. Utvidet til alle museer i hele Norge
- Prosjektet er finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, Viken og Innlandet fylkeskommune
- Varighet 5 år

Små håndverksfag

Vi sikrer og viderefører verneverdige tradisjonshåndverksfag

Sekretariatet arbeider med små fag som fører fram til svennebrev:

- Gir informasjon om fag og opplæringsmuligheter
- Henviser til mulige lærebedrifter
- Hjelper bedrifter som ønsker lærlinger
- Bistår departement og direktorat

Stipendiatorordningen for håndverkere

Gjennom stipendiatorordningen for håndverkere viderefører vi håndverkskunnskap på et høyt utøvende nivå

- 3 år med fordypning i håndverket
- 6 løpende stipendiater over hele landet.
- Vi skaper faglige fyrtårn

Løfte håndverket

Knytter det mangfoldige håndverks-Norge sammen

Løfte håndverket er et debattforum og et interessefellesskap på tvers av faggrenser og en kommunikasjonskanal inn mot myndighetene.

Vi har etablert et referanseråd, og samler håndverks-Norge to ganger i året for å diskutere aktuelle temaer.

Immateriell kulturarv

☰ Safeguarding Practices

Sharing intangible cultural heritage

Safeguarding Practices

Good practices from:

ESTONIA >	DENMARK >
LITHUANIA >	FAROE ISLANDS >
FINLAND >	LATVIA >
GREENLAND >	ICELAND >
NORWAY >	SWEDEN >
ÅLAND >	

Vi deler erfaringer med vern av den immaterielle kulturarven, og utvikler metodikk og praksis

- Håndverksinstituttet ble akkreditert av UNESCO som rådgivende organisasjon i 2009 og valgt som medlem av UNESCOs Evaluation Body i 2015-19
- Instituttet leder arbeidet med den internasjonale journalen #HeritageAlive
- Instituttet leder arbeidet med webportalen safeguardingpractices.com

-Vi fører håndverket videre

